

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף קנ"ג - קנ"ד
הלכות קדיש

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

**ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-617116**

**לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org**

דף קנ"ג - קנ"ד

הלכות קדיש

ספר ליקוטי הלכות או"ח ענין קדיש הלכה א:

בשו"ע הסדר הוא ברכות ואח"כ קדיש וכו' בזה הסדר ר' נתן הולך ומפרש להחיות עם רב: על-פי המאמר 'וביום הבכורים-ואת העורבים צויתי לכללך' בליקוטי תניינא סימן ה, עין שם כל המאמר והובא קצת בפרק אחר בהלכות תפלת המנחה וקצת הקדמות היוצא משם בקצור:

כלל המאמר מגלה איך לזכות לאמונה שלימה שהכל ברצון השם ועי"ז לבא ליראה, ועי"ז יש כלי לקבל כל הברכות. ובהמשך המאמר מפרט כל מה שעובר עלינו להרחיק מאמונה ורצון, ואיך נתגבר על זה בכל ענין וענין - והכח להתחיל הוא ע"י שמתקן הימים שאינו מתחדש לעבודת השם ונפל להיות מהזקנים שאין מוסיפים קדושה ודעת בכל יום, שמשם עיקר יניקת הכפירה מצח הנחש, ויש לתקן זאת בכל יום, ולזה צריכין לעסוק בצדקה ע"ש.

מהרנ"ת מביא כלל המאמר בזה שעיקר הרצון מתגלה ביום טוב, שאין טבע כלל והכל מתנהג ממש כרצון השם שנמצא כאן ממש ומנהיג הכל, ועי"ז בא יראה ויש שפע, כי זה עושה כלי אל השפע, ולפי חוזק כלי זה, אין צריכין את הכלי שנעשה ע"י הברורים של המלאכות, ובוודאי יש להתחזק שם ברצון לצאת מכבידות מרירות הפרנסה, ולמצוא את השם במקומו תמיד.

א) פי על-ידי צדקה זוכין שאין צריכין לעשות שום עסק ושום מלאכה פי אף-על-פי שכל העסקים והמשא ומתן הם בחינת אתערותא דלתתא, פי נמשכין מל"ט מלאכות המשכן שהם כנגד עובדא דבראשית וכו' אף-על-פי-כן אם היה שופע חסדו יתברך לא היינו צריכין לשום עסק, כי היה מתקים העולם בחסדו ואפלו ההכרחיות היו נעשין על-ידי אחרים, בבחינת (ישעיה סא) ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אפריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקראו בחינת חסד שהוא בחינת כהן וכו'.

ולקבל החסד צריכין כלי וצנור ועל-כן צריכין יראה, סטרא דלוי שהוא בחינת כלי לקבל שפע החסד ויראה נעשה על-ידי רצון על-ידי שנתגלה שהכל מתנהג על-ידי רצונו יתברך לבד ואין שום חיוב הטבע כלל, וזה נתגלה על-ידי השלש רגלים שהם בחינת מקרא קדש כי קדשת יום טוב קורא ומגלה הרצון שהכל רק על-ידי רצונו לבד.

פי בכל הימים טובים עשה השם יתברך אותות נוראות שעל-ידי זה נתגלה הרצון, אך יש קול שאגת החיות רעות שהם חכמי הטבע שהם רוצים להתגבר על קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון והכנתם הוא על-ידי חכם שבקדשה שיועד לקשר כל הרצונות לשרש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון בחינת רעוא דרעוין אך יש מצח הנחש שרש חכמת הטבע ויניקתו מזקני הרור שאין בהם שלמות שאין מוסיפין קדשה ודעת בכל יום וכו' עין שם.

ועל-ידי צדקה מעלין אלו הימים הנפולים ועל-ידי זה נכנע מצח הנחש ומתגבר ומתגלה מצח הרצון ועל-ידי זה נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה הרצון ועל-ידי זה נעשה יראה ועל-ידי היראה נשפע החסד ואזי אין צריכין לשום עסק, כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו' עין שם כל זה היטב:

אנו זוכים לקדושת ג' רגלים לקרוא ולגלות את הרצון ע"י ג' התפילות בכל יום

ב) וזה בחינת תפלה שהיא התגלות הרצון כי התפלה מגלה הרצון ומכניע ומבטל חכמת הטבע כי הטבע מחיב כף והתפלה משנה הטבע וכמבאר בדברי רבנו זכרנו לברכה כמה פעמים. ועל-כן הם שלש תפלות ביום כנגד שלשה אבות שהם בחינת שלשה רגלים כמובא כי שלש תפלות הם בחינת שלש רגלים שמגלין הרצון כנ"ל וכמבאר כל זה היטב בהלכות תפלת המנוחה על-פי מאמר הנ"ל. מבואר ששורש הרצון הוא יום טוב, והנה מזהרנ"ת מראה שלמעשה אנו מקבלים זאת בעת התפילה וביגיעת ההתבודדות, ולזאת יש ג' תפילות בכל יום כנגד ג' ימים טובים שקוראים ומגלים את הרצון.

וזה בחינת סדר התפלה בשחרית, שבתחלה מסדרין ואומרים סדר הקרבנות לתקן ולברר עולם העשיה כידוע, זה בחינת מלאכת מעשה בראשית שהם בחינת מעשה המשכן שמשם נמשכין כל המלאכות, וכל העשיות וכל המשא ומתן והעסקים שהם כלולים בל"ט מלאכות שזה בחינת עשיה. בחינת ומעשה ידיו פוננה עלינו וכו' שברכם משה בגמר מלאכת המשכן יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. וזה בחינת הקרבנות שמסדרין כי כל הקרבנות היו במשכן שעל ידם מבררין בחינת עשיה שהוא בחינת כל העשיות וכל המשא ומתן והמלאכות שהם כלולים במלאכת המשכן כנ"ל והם נתבררים על-ידי סדר הקרבנות שהם בחינת מעשה המשכן ששם קרבין כל הקרבנות וזה עקר מעשה המשכן להקריב שם קרבנות:

הנה מגלה סדר עבודת תפילת שחרית שבתחילה מתקנים עולם העשיה, ר' נתן מגלה תמיד מה שאיתא בדברי האר"י ודרכי העבודה באופן שזה שייך לנו בפשטות, שבאמירת קרבנות יש לתקן מצאות המלאכות והגיעות שהאדם עושה, כי האמירה נחשב כקרבן, היינו כמו שחיטה וכו' שהוא כלל ענין המלאכות שיש בעולם העשיה, וכל המלאכות נכללים באמירת הקרבנות להתעלות להיות כלי לקבל ברכה - כי בתחילה עלינו לעשות כלי במקומינו ע"י בחינת מלאכה והרי יוצאים באמירה זאת.

באמירת הקרבנות יוצאים ידי חובת המלאכה והעשיה, ובפסוד"ז נעשה כלי היראה והרצון

ג) ואחר כך אומרים פסוקי הזמרה שהם בחינת יראה סטרא דלוי כי כל הזמירות והנגונים הם מסטרא דלוי כידוע. כי אנו מעלין כל העולמות על-ידי סדר התפלה מתתא לעלא כידוע ועל-כן אנו מעלין כל העשיות והעסקים על ידי סדר הקרבנות לבחינת יראה שמשם נמשך החיות להם על-ידי החסד הנשפע על-ידי היראה שמחיה ומקים כל העולם כנ"ל והיראה נעשה על-ידי הרצון.

ר' נתן מגלה שכלל אמירת הפסוקי דמזמרה הוא להכליל ביראה, לעשות כלי ממקום המלאכות והטבע שאנו מוכרחים להיות שם. והנה תקנו לפי מה שיכולים להביא לבית המקדש בקרבנות

כל ברכת מעשה ידיו, עכשיו עולים לדבר מגדולת השם שמזה נופל יראה ומתגלה הרצון, ואז הכלי של תיקון הקרבן אינו צריך להיות שחיטה ועבודה, אלא הוא תפילה, יראה ורצון.

ועל-כן אחר פסוקי הזמרה שהם בחינת יראה סטרא דלוי - אחר כך אומרים ברכת קריאת שמע שהם בחינת התגלות הרצון, כי בקריאת שמע אנו מעידין על יחודו יתברך שהוא יתברך לבדו יחיד בעולמו והוא לבדו מנהיג העולם ברצונו לבד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יג) שצריך להאריך בד' דאחר כרי שימליכהו למעלה ולמטה ובארבע רוחות, דהינו שהוא יתברך לבדו מושל בעולמו כי הוא לבדו יתברך מנהיג העולם ברצונו לבדו.

וזה בחינת ברכת קריאת שמע שאומרים יוצר אור ובורא חשך וכו' יוצר המאורות וכו' אנו מגלין ומפרסמין שאין שום מערכת השמים כלל, ומכניעין ומבטלין חכמת הטבע שהיא חכמת הכוכבים ומזלות כי אנו מודים ומעידין שהשם יתברך ברא את המאורות שבשמים והוא מנהיג ומחיה אותם-את כל המאורות ומחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ואין שום טבע כלל רק הכול ברצונו.

וזה בחינת יום טוב שמגלה את הרצון בחינת וירא אלקים את האור כי טוב ויקרא אלקים לאור יום כי בשיודעין שהשם יתברך מנהיג הכל ברצונו לבד והוא לבדו יצר המאורות שבשמים, זה עקר אור יום. כי להפך חכמת הטבע הוא בחינת חשך, בחינת חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו - וכמובא לעיל מזה בהלכות נטילת ידים שחרית, כי עקר האור הוא השם יתברך לבד וכשמגלין שהכל על-ידי רצונו לבדו זה בחינת יום טוב, בחינת אור יום שהוא בחינת טוב בחינת ובטובו מחדש וכו' בחינת וירא אלקים את האור כי טוב ויקרא אלקים לאור יום וכו' כנ"ל.

ועל-ידי שביום טוב נתגלה הרצון כנ"ל על-כן נקרא יום טוב, כי אז דיקא מאיר אור יום שהוא בחינת טוב כנ"ל. וכן בכל יום ויום אנו ממשיכין קרשת יום טוב שהוא התגלות הרצון שמגלין בברכת המאורות שהוא ברכת קריאת שמע שאז מעידין שהשם יתברך ברא כל המאורות שבשמים וכל הכוכבים ומזלות כלם הוא לבדו יתברך בראם ואין שום טבע כלל וזה עקר אור יום וכו' בחינת יום טוב וכו' כנ"ל:

בברכת יוצר ובק"ש נכנע שורש מצח הנחש ע"י שורש הרצון, כי בו מתדבקים באור היום החדש שהוא חדש לגמרי, כולו נכלל ברצון

ועיקר מצות התפילה הוא קריאת שמע וברכותיה, כי אע"פ שמגלים הרצון וגדולת השם בפסוקי דזמרה, הרי למעשה מציאות העוה"ז והעבודות והטרדות, בהם מתעורר מחדש מציאות הכפירה מצח הנחש, כי אע"פ שנתבטל בזמירות ובמה שנתנו קצת צדקה והביאנו קרבן לבית המקדש בחינת אמירת קרבנות, אע"פ כ הנחש מתעורר מחדש, ועיקר הכנעתו ע"י שורש הרצון שהוא קריאת שמע.

והנה יש לפנינו בהירות הכוונה של ק"ש, שהוא שורש הרצון לגבי כל מה שעובר עלינו בפרנסה וכל מה שמכסה הרצון ע"י מעשי בני אדם, בכל זה עלינו לחזור לרצון לבד, והתגלות הרצון הוא אור יום. ולזה מברכים על התחדשות העולם בטובו בכל יום, יוצר אור ומאורות כי אור התחדשות הוא עיקר מציאות הכלי של האמונה, ובה יש לגלות אמונה שנדע שכל יום הוא רצון חדש לגמרי ממש, ויש בו אור גדול של התחדשות ומציאות של בירורים נוראים שהם

ליקוטי הלכות ח"א דף קנ"ג-קנ"ד הלכות קריש

חידוש העולם כידוע שהביורין מתקבצים ומתחדשים בברכות אלו, ומקבלים התחדשות הארת הרצון, ובוהא מכניע מצח הנחש, וזהו המשכת אור יום.

התעוררות אל הרצון ע"י שמתבוננים בקדושת יוצר איך רבבות אופנים ושרפים עובדים את ה' ביראה, מה אתה יושן?

זוה בחינת סדר קדושה שאומרים בברכת יוצר המאורות זה בחינת מקרא קדש שהקדש קורא ומגלה את הרצון כי בכל מקום שיש קדושה נתגלה הרצון בבחינת מקרא קדש כנ"ל כי קדש היא בחינת חכמה בידוע, הינו בחינת החכמים שבקדושה שהם בחינת קדש שהם מגלין את הרצון.

המשכת אור הרעת לקדש אותו יום הוא בקדושה שבברכות יוצר, שבו ממשכים הרעת של רצון וקוראים ומגלים הרצון, ע"י שקוראים מה שעין הגשמי אינו רואה אבל הלב יודע שרברבין עובדי השם כולם אהובים ברורים גבורים וגדולים, רבבו רבבן וכולם עונים ביראה וכו', אז איפה אתה ישן כזה?

זהו מציאות התגלות הרצון ליראה ולאהבה, ונעשה בברכה זו התגלות הרצון, כי זה הכלי לקריאת שמע ומקדימים זאת לפני שמע, כדי שיהיה כלי ע"י תשובה שרוצים לקבל רצון.

ועל-כן עקר קדושת יום טוב תלוי בחכמי הדור שהם קובעים את השנים והחדשים וכך הימים טובים תלויים בהם, כמו שכתוב (ויקרא כג) אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה כד) כי עקר בחינת מקראי קדש דהינו לקרות ולגלות את הרצון הוא על-ידי חכמי הדור שעל ידם נשמע קול הקריאה של יום טוב על-ידי שהם מקשרים כל הרצונות לשרש הרצון כנ"ל. התגלות האמונה והרצון הוא ע"י שזומעים להצדיקים, אור רבנו, הבעש"ט, ואור הזהר וכו', כי בלי זה אין האדם יודע מרצון, והרי גם קביעות המועדים ענין יסוד התורה זמן, הכל עומד על החכמים, כי מהם שורש הרצון להכניע מצח הנחש ע"י החכם שורש הרצון כמבואר בהתורה. וזה בחינת סדר קדושה שבברכת המאורות שהם בחינת התגלות הרצון כי על-ידי בחינת קדושה נתגלה הרצון בבחינת מקרא קדש כנ"ל נמצא שעל-ידי קריאת שמע וברכותיה נתגלה הרצון.

ואחר כך מתפללין התפלה בלחש ואז עולין למקום שעולין ואז מתקשרין לבחינת רצון שברצונות רעוא הרעיון שזה עקר בחינת התפלה בבחינת ואני תפילתי לך ה' עת רצון:

וע"ז מתגלה תפילה שהוא התקשרות כל אדם במציאות אור הרצון של יום טוב ושבת, כי גם ביום טוב עיקר התגלות אור היו"ט הוא רק בתפילה של אותו יום, וכן בימות החול ע"י התפילה ממשיך אור הרצון לכל היום כולו, והוא הכח לכל השועות שמבקשים בכל ברכה וברכה, והשם נותן שנעשה התגלות כבוד השם בכל ישועה והתגלות שלום ורצון.

אחר שביאר ר' נתן איך העליה בד' עולמות הם במדרגות הרצון, עתה מבאר סוד הקדיש שהוא העמוד שבין עולם לעולם

ד) אחרי שמבינים שכל התפילה הוא ללכת מדרגא לדרגא, שפנימיות ענינו עשיה, יצירה, בריאה, ואצילות, והם בפשטות התקרבות לרצון מדרגא לדרגא ככל הנ"ל, עתה מובן ענין

ליקוטי הלכות ח"א דף קנ"ג-קנ"ד הלכות קדיש

הקדיש שאומרים אחרי קרבות זמירות וכו' בין עולם לעולם (ר' נתן מזכיר תמיד דברי קבלה כי עלינו להאמין שזה המציאות האמיתית שיש, ועלינו לראות איך ר' נתן מביא מה ששייך לנו כמו שמגלה בזה ענין בין עולם לעולם, ובזה נטעם טעם של רוחניות, והרי זאת כלל ענין אור הצדיקים שמאירים לנו אמונה ורצון)

והנה מגלה כוונה נוראה ופשוטה בכל קדיש איך צועקים לגלות הרצון וכולם עונים ויחד מגלים שם השם. וזה בחינת קדיש שאומרים בין עולם לעולם והוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם שדרדך שם עולין מעולם לעולם כמבאר בפגות כי מעלת הקדיש גבוה מאד מאד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכמו שכתוב בזהר הקדוש כי הוא מתברר כל שלשלאין דפרלא כי הקדיש הוא בחינת התגלות הרצון בבחינת בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה ומעלין ומקשרין הרצון לשרש הרצון שהוא בחינת רעוא דרעוין בבחינת מה שאומרים בקדיש יתברך וישתבח וכו' לעילא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא וכו' דאמרין בעלמא וכו'.

כי כל השירות והתשבחות שאומרים כלם הם בחינת התגלות הרצון שמוזדים ומשבחין להשם יתברך שברא הכל ברצונו ובקדיש אומרים לעילא מן כל ברכתא ושירתא וכו' זה בחינה למעלה מבחינת התגלות הרצון שבזה העולם הינו בחינת רצון שברצונות בחינת רעוא דרעוין ששם מתקשרין כל הרצונות בחינת שרש הרצון כי בקדיש עולים ומתקשרים לבחינת שרש הרצון הנ"ל.

ועל-כן הקדיש הוא גבוה מכל הקדשות שהם בחינת התגלות הרצון כנ"ל כי הקדיש הוא בחינת שרש הרצון כנ"ל ועל-כן נתתקן בלשון תרגום כי לשון תרגום משם עקר יניקת חכמי הטבע כי התרגום הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע, כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. וזה בחינת הטבע ששם מערב טוב ורע ושם עקר בחינת הבחירה כי לשמאמינים שהטבע בעצמה מתנהגת ברצונו לבר זה בחינת הטוב שבטבע ואז הטבע נכלל בהשגחה ורצון ולהפך בשמאגברים חס ושלום חכמי הטבע שמפרידין הטבע מהשגחה זה בחינת הרע שבטבע נמצא שהטבע הוא בבחינת עץ הדעת טוב ורע שהיא בחינת לשון תרגום.

ועל-כן הקדיש שהוא עקר התגלות הרצון על-ידי שעולין ומתקשרין לשרש הרצון כנ"ל על-כן נתתקן בלשון תרגום כי זה עקר שלמות התגלות הרצון בשמהפכין חכמת הטבע לרצון כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה, כי מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא כי התרגום הוא בחינת הטבע בחינת עץ הדעת טוב ורע שעקר יניקת חכמי הטבע הוא משם מבחינת תרגום כנ"ל.

ולזה הקדיש בלשון תרגום דייקא להכניע הכפירה שנאחז בתחילה בענין המלאכות בחינת קרבנות, ואח"כ מה שנופל ונחשך היראה שבא בזמירות ובאין ליוצר (ובין יוצר לשמונה עשרה אין צריכין קדיש כי נתגלה שורש הרצון בקריאת שמע ובאים תיכף לתפילה, אבל אח"כ בכל מה שממשיכים הרצון לתוך העולם הזה שהכל יהיה קשור וכלי אל הרצון, שם יש עוד קדיש, והכל בתרגום).

לעומת מה שיושנים את הימים ומגבירים הנגה בחי' לכן שמטיל ספק ברצון, צריך התחלות חדשות בחי' לכן דקדושה

וממשיך שמכוון בחינת תרגום הוא פשוט הטבע והתרדמה, אבל זה קשור למה שאנו יושנים את הימים ומגבירים הנגה הזה, וצריכים לכן דקדושה נגד לכן שעוקר הכל ומטיל ספק ברצון וכו', ולזה צריכים בכל פעם מחדש קדיש, ובכל היום להתחיל בצדקה ורצון מחדש.

ליקוטי הלכות ח"א דף קנ"ג-קנ"ד הלכות קריש

וְזֶה בְּחִינַת (דְּרָרִים כו) אַרְמֵי אַבְדֵי וַיֵּרֶד מִצְרַיִמָה כִּי לִבָּן הָאֲרַמִּי הוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ שֶׁרִשׁ חֲכָמַת הַטְּבַע שְׁמַתְגַּבֵּר אֶפְלוּ כִּנְגֵד בְּחִינַת שֶׁרֵשׁ הָרִצּוֹן בְּחִינַת מִצַּח הָרִצּוֹן וְעַל-כֵּן נִקְרָא לִבָּן לְשׁוֹן לִבְנוּנִית כִּי מִצַּח הָרִצּוֹן שְׁמַתְגַּלְהָ עַל-יְדֵי זְקֵנֵי הַדּוֹר שֶׁבִּקְדוּשָׁה שִׁישׁ בְּהֵם שְׁלֵמוֹת מִבְּמֶאֱרָ בַּמְאֹמֶר הַנ"ל. זֶה בְּחִינַת לִבָּן הָעֲלִיּוֹן כִּידוּעַ שֶׁהוּא בְּחִינַת זְקֵנָה וְשִׁיבָה שֶׁבִּקְדוּשָׁה שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַרְחָמִים בְּחִינַת לִבְנוּנִית הַזְּקֵן שֶׁבְּזֻקְנֵים.

וְעַל-כֵּן לִבָּן הָאֲרַמִּי שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ נִקְרָא לִבָּן בְּחִינַת לִבָּן שֶׁבִּקְלֻפָּה, כִּי אֵת זֶה לְעִמַּת זֶה וְכו'. וְעַל-כֵּן לִבָּן בְּקֶשׁ לְעֵקֶר אֵת הַכֹּל כִּי רִצָּה לְהִטִּיל בְּפָנָם חֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּשֶׁרֵשׁ הָרִצּוֹן שֶׁשָּׁם עֵקֶר אַחִיזַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּבְחִינַת רִצּוֹן כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם לְמַעַלָּה מִהַטְּבַע לְגַמְרֵי. כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ הוּא בְּחִינַת זְקֵן שֶׁבִּקְדוּשָׁה בְּחִינַת זְקֵן נְשׂוּא פָּנִים בְּחִינַת מִבְּקָשִׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבָרַח יַעֲקֹב מִפְּנֵי עֵשׂוֹ בָּרַח אֶצֶל לִבָּן כִּי עֵשׂוֹ הוּא בְּחִינַת חֲזִיר הַיַּעַר כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָק סה). בְּחִינַת חַיּוֹת רְעוּת הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטְּבַע שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּעֵשׂוֹ שֶׁהוּא עֵקֶר מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּבְחִינַת רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֻלָּק שֶׁהוּא מִזְרַעוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ וְכֹל הַחַיּוֹת רְעוּת שֶׁהֵם אֲמוֹת הָעוֹלָם חֲכָמֵי הַטְּבַע שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּעֵשׂוֹ עֲמֻלָּק, מִקְבְּלֵיךְ כַּח מִבְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת לִבָּן הָאֲרַמִּי.

וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב כְּשֶׁרָאָה שֶׁעֵשׂוֹ מוֹתְגַבֵּר כִּנְגֵדוֹ שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁחֲכָמַת הַטְּבַע מוֹתְגַבֵּר כִּנְגֵד הַתְּגַלּוֹת הָרִצּוֹן כִּנְ"ל עַל-כֵּן בָּרַח אֶצֶל לִבָּן דִּיקָא כִּי רָאָה שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֵת עֵשׂוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁיבְנֵי תַחֲלָה אֵת שֶׁרִשׁוֹ שֶׁהוּא לִבָּן הָאֲרַמִּי שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ חֲכָמַת הַטְּבַע כִּי כְּשִׁיתְגַּבֵּר כִּנְגֵד לִבָּן שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ, כְּשֶׁל עוֹזֵר וְנִפְלַע עוֹזֵר כִּי מִמִּילָא יִתְבַטֵּל כַּח שֶׁל עֵשׂוֹ הֵינּוּ בְּחִינַת חֲכָמַת הַטְּבַע עַל-יְדֵי שִׁיבְטַל חֲכָמַת הַטְּבַע בְּשֶׁרִשׁוֹ עַל-יְדֵי שִׁיבְנֵי וַיִּתְגַּבֵּר עַל לִבָּן וְכו' כִּנְ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשִׁיבְטַל מִבֵּית לִבָּן וְזֶה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטְלוֹ וּלְצִאת מִמֶּנּוּ, עַל-כֵּן שִׁלַּח אֶל עֵשׂוֹ עִם לִבָּן גְּרָתִי וְכו' הֵינּוּ שֶׁהוֹדִיעוּ שֶׁכִּבְּרָה זֶה לְעַמּוֹד כִּנְגֵד לִבָּן שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ חֲכָמַת הַטְּבַע, וְעַל-כֵּן מִמִּילָא אֵין כַּח לְעֵשׂוֹ בְּחִינַת חֲכָמַת הַטְּבַע כִּי כִּבְּרָה הַכְנִיעוּ בְּשֶׁרִשׁוֹ כִּנְ"ל וְתַרְגוּם הוּא לְשׁוֹן הָאֲרַמִּי, כִּי מִשֹּׁם עֵקֶר יִנְיֶקֶת חֲכָמַת הַטְּבַע בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ לִבָּן הָאֲרַמִּי וְכו':

וּמִבְּאֵר עֵינֵי עֲבוֹרַת יַעֲקֹב לְהַכְנִיעַ עֵשׂוֹ כִּי הַכְנַעַת לִבָּן הוּא מְקוּדֵם, וְאַצְלִינוּ אֲנוּ צְרִיכִים הַכְנַעַת הַדִּינִים וְהַת' מֵאוֹת אִישׁ שֶׁל עֵשׂוֹ, זֶה ע"י הַכְנַעַת לִבָּן הֵינּוּ סְפִיקוֹת, וְלִזְכוּת לְזַקְנָה וְקִדּוּשָׁה לְשִׁמּוֹר הַיָּמִים וְלִתְקַנָּם בְּצַדִּיקָה.

(ה) וְזֶה בְּחִינַת (בְּמִדְבָר כג) מִן אֲרָם יִחַנְנִי בְּלֶקֶת וְכו' כִּי בְּלֶקֶת וּבְלֶעַם רִצּוֹ לְהַתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל וּלְקַלְקֵלָם חֶסֶד וְשְׁלוֹם עַל-יְדֵי בְּחִינַת אֲרַמִּי דְּהֵינּוּ לְשׁוֹן אֲרַמִּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם שְׁמוֹשָׁם יִנְיֶקֶת חֲכָמַת הַטְּבַע, שְׁעַל-יְדֵי זֶה אֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל הַחֶסֶד כִּנְ"ל וְכִשְׁנֹשְׁפֵעַ הַחֶסֶד שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּהֵן בְּחִינַת וְאַתָּם כְּהֵנִי ה' תְּקַרְאוּ זֶה בְּחִינַת בְּרָכָה בְּחִינַת בְּרַחַת כְּהֵנִים כִּי עֵקֶר כֹּל הַבְּרָכוֹת הֵם בְּבְחִינַת כְּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד.

וְעַל-כֵּן עֵשׂוֹ בְּחִינַת חֲכָמַת הַטְּבַע הִיא מִתְקַנָּא בְּיַעֲקֹב עַל שֶׁקִּבֵּל הַבְּרָכוֹת מִיִּצְחָק שֶׁהֵם בְּבְחִינַת (יִשְׁעִיָּה סא) וְעַמּוֹדוֹ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם וְכו' בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וְכו' יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים וְכו' כִּי עֵשׂוֹ חֲכָמַת הַטְּבַע הוּא הַפֶּדָה הַבְּרָכוֹת הַבָּאִים עַל-יְדֵי בְּחִינַת חֶסֶד כִּנְ"ל, כִּי עֵקֶר הַחֶסֶד נִמְשָׁךְ רַק עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הָרִצּוֹן וְכו' כִּנְ"ל וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּעֵשׂוֹ (תְּהִלִּים קט) וַיֵּאָהֵב קַלְלָה וְתוֹבְאוּהָ וְלֹא חָפֵץ בְּבִרְכָה כִּי עֵשׂוֹ חֲכָמַת הַטְּבַע הוּא הַפֶּדָה מִבְּרָכָה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד כִּנְ"ל. וְעַל-כֵּן הִיא מִתְקַנָּא בְּיַעֲקֹב עַל הַבְּרָכוֹת כִּי עֵשׂוֹ בְּחִינַת חֲכָמַת הַטְּבַע מוֹתְגַבֵּר תְּמִיד לְהַעֲלִים בְּחִינַת הָרִצּוֹן וּלְבַטֵּל הַבְּרָכוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם עַד שֶׁהֲלֹךְ יַעֲקֹב לְבֵית לִבָּן וְהַכְנִיעַ חֲכָמַת

הטבע בשרשו כנ"ל ואז נתבטל ממילא פח עשו פח חכמת הטבע כנ"ל ואז הודה לו על הברכות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה פרק עח) על פסוק יהי לך אשר לך כאן הודה לו על הברכות וכנ"ל.

כפי הכנעת הטבע כך נמשך שפע פרנסה, בלך ובלעם רוצים לגנוב וללקק השפע, והכנעתם ע"י משה רבינו שהכניס בהם רצון

בזה מבאר ענין בלעם ומגלה שורש המשכת הפרנסה מברכות אשר לקח יעקב כאשר הכניע את עשיו, כי בהכנעת הטבע של עשיו יש שפע פרנסה, ובלק רצה ללקק היינו לגזול השפע והפרנסה של ישראל להפילם מהרצון לכפירה לטבע, ועי"ז חסר פרנסה. ועל-כן בלעם ובלק שרצו לקלל את ישראל נאמר שם מן ארם ינחני בלך וכו' כי דיקא על-ידי בחינת ארם הינו לשון ארמי לשון תרגום על-ידי זה רצה להתגבר על-ידי חכמת הטבע שיניקתה מבחינת לשון ארמי כנ"ל שעל-ידי זה אין יכולין לקבל ברכה חס ושלום כשמתגבר חכמת הטבע כנ"ל

לשון הקודש הוא בחי' החיות הרוחני שבכל דבר, הלשון שאוחז את כל הבריאה ומחבר אותה להשית, אך לשון ארמי הוא הנגה שמכסה בחינת תרדמה כמבאר לקוטי מוהר"ן סי' י"ט, ובלעם רצה להגביר כח המדמה השכחה ותרדמה ועי"ז לקחת השפע.

אבל לא היה להם פח לגמר מחשבתם הרעה חס ושלום כי באמת ישראל היה להם אמונה גדולה בה' וכמשה ואותו הדור גלה הרצון בעולם שהכל ברצונו יתברך לבר כי עיניהם הרואות את כל מעשה ה' הגדול אשר עשה את כל האותות והמופתים אשר עשה משה לעיני כל ישראל כי משה הוא בחינת רעוא דרעוין כי שם נסתלק משה ועל-כן היה לו פח לקשר כל הרצונות לבחינת שרש הרצון ולא היה פח לבלעם לקלל חס ושלום רק אדרבה נתהפך הקללה לברכה על-ידי גיל התגלות הרצון שהיה אז בדרו של משה כנ"ל:

אבל מחמת שהיו רבוקים ועיניהם מסתכלים להתקשר למשה, לא היה בכח בלעם להפיל אותנו מהרצון והאמונה, אשר שם נשאר רצון זה בבחינת קברו של משה שנסתלק ברעוא דרעוין, ונאשר כח זה לעולם אפילו כאשר נפלו שם אח"כ, ועי"ז כל תקוותינו להתדבק באמונה ע"י שורש הרצון ועי"ז נמשך עלינו תמיד פרנסה.

התרגום הוא כח הבחירה טוב ורע, אך לשון הקודש אוחז את הבריאה וקורא ומגלה את הרצון

בדברי רבינו בכ"מ, הקדושה נקראת לשון הקודש כנ"ל בסי' י"ט וח"ב סי' ב', כי זה כח הדיבור שבו קוראים ומגלים הרצון להשם, כמ"ש בהמאמר שזה בחינת יו"ט מקרא קודש שיו"ט קורא ומגלה נסים ונפלאות שיש קודש בעולם, יש רצון וביטול הטבע גם אצלנו.

ו) נמצא שתרגום הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע שמשם עקר יניקת מצח הנפש שרש חכמת הטבע ועל-כן אין מלאכי השרת נזקקין ללשון ארמי (סוטה לג) מחמת ששם עקר בחינת הבחירה והם אין להם בחירה כי נקראים עומדים ועל-כן התרגום שהוא בחינת עץ הדעת ששם עקר בחינת הבחירה אין מלאכי השרת נזקקין כי הם אין להם בחירה ואינם רוצים להזדקק לכל לבחינת הבחירה שהיא בחינת תרגום כנ"ל.

ליקוטי הלכות ח"א דף קנ"ג-קנ"ד הלכות קריש

בי עקר התגלות הקדשה שהוא התגלות הרצון הוא רק על-ידי לשון הקדש כי לשון הקדש הוא קורא ומגלה את הרצון בבחינת מקרא קדש שבחינת קדש קורא ומגלה את הרצון וזה בחינת לשון קדש כי בכל מקום שיש קדשה הוא קורא ומגלה את הרצון בבחינת מקרא קדש כנ"ל כי עקר הקריאה דהיינו לקרות ולגלות את הרצון הוא על-ידי הדבור כי הדבור של קדשה קורא ומגלה את הרצון ועקר שלמות הדבור שבקדשה הוא בחינת לשון הקדש ועל-כן כל הברכות והקדשות ושירות ותשבחות כלם נתקנו בלשון הקדש כי כל הברכות והקדשות כלם הם בחינת התגלות הרצון ועל-כן נתקנו בלשון הקדש כי עקר התגלות הרצון הוא על-ידי לשון הקדש שהוא עקר השלמות שקורא ומגלה את הרצון כנ"ל כי לשון הקדש שהוא שלמות הדבור הוא בבחינת זמן שבקדשה דהיינו שמוסיפין חכמה ודעת בכל יום ויום ועל-ידי שלמות הדעת נשלם הדבור כי הדבור הוא התגלות הדעת וכל מה שנשלם הדעת יותר על-ידי הזקנים שבקדשה שמוסיפין קדשה ודעת בכל יום נשלם הדבור ביותר כי הדבור הוא התגלות הדעת כמו שכתוב (משלי ב) מפיו דעת ותבונה

ושלמות הדבור הוא לשון הקדש כי כל לשונות העמים הם חסרים ונקראים לשון עלגים ואין שלמות כי אם ללשון הקדש נמצא שלשון הקדש שהוא עקר שלמות הדבור יניקתו מזקני הדור שבקדשה כנ"ל: הרי שיש להנצל מלהיות זקן שאינו מוסיף דעת ע"י דיבורים של תורה ותפילה בכל יום ברצון ודביקות.

עיקר כח הכפירה הוא ע"י שהם יונקים ממי שאין מתחדש בכל יום לעבודת השם

ז) מבאר ששורש הזקנה וקדושה שמוסיף קדושה ודעת בכל יום הוא בחינת ע' פנים של תורה, כי יש כנ"ל לעסוק בקריאת הקדושה, והכל כאשר מתקדמים לזכות לע' פנים, שכלל ענייני ביאורי התורה, ומבואר שזה נגד ע' שנה, כי צריכים להוסיף עוד פנים בתורה בכל שנה ושנה. כי אין זקנה ושיבה פחותה משבעים ושבעים שנה הם בחינת שבעים פנים לתורה כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (בסימן ס) וכנגד שבעים פנים לתורה שהם שבעים אנפין נהירין יש שבעים אנפין חשוכים שהם שבעים אמות שבעים לשונות שהם חכמי הטבע ועל-כן עקר יניקתן מפגם זקני הדור כשאין בהם שלמות ואין זוכין כל זמן שמזקינים לבחינת שבעים פנים לתורה שזה עקר בחינת הזקנה אזי על-ידי זה מתגבר בחינת שבעים לשונות שהם כנגד שבעים פנים הנ"ל ולשון הקדש שהוא ההפך משבעים לשונות העמים הוא בבחינת שבעים פנים לתורה כי התורה נתנה בלשון הקדש וכל השבעים פנים שבעים אנפין נהירין כלולין בלשון הקדש.

נמצא שלשון הקדש הוא בבחינת זקני הדור שיש בהם שלמות שמוסיפין דעת בכל יום שהם בבחינת שבעים פנים לתורה, שזה בחינת לשון הקדש שהוא בחינת שלמות הדבור שלמות הדעת כנ"ל.

וזה בחינת (איוב לב) ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה, כי כל מה שמוסיפין ימים נשלם הדבור יותר שהוא בחינת לשון הקדש על-ידי שמוסיפין חכמה בכל יום ויום שמזקינים יותר וזהו ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה, כשאזכין ברב שנים לידיעת חכמה אזי הימים ידברו כי על-ידי החכמה נשלם הדבור ביותר כנ"ל שהוא בחינת לשון הקדש כנ"ל נמצא שלשון הקדש יניקתו מזקני הדור שבקדשה שעל-ידי זה עקר התגלות הרצון. ועל-כן כל הקדשות והברכות וכו'

שכלם הם בחינת התגלות הרצון בלם הם בלשון הקדש כי עקר התגלות הרצון הוא על-ידי לשון הקדש כנ"ל.

אומרים קדיש דווקא בלשון תרגום, לרדת אל הירידות ולתקנם, שזהו נחת רוח יותר גדול, כי מתקן הימים שנפלו

אבל הקדיש שהוא קדשה גבוה מאד למעלה מכל הקדשות כמו שכתוב בזהר הקדוש והוא מתברר כל שלשלאין דפרזלא, דהינו שעולים לשרש הרצון ומקשרין כל הרצונות לשם עד שמתגבר התגלות הרצון מאד עד שנתהפך חכמת הטבע להתגלות הרצון וזה בחינת קדיש בלשון תרגום, כי עכשיו קוראין ומגלין את הרצון על-ידי תרגום דיקא כי אנו מהפכין על-ידי קדשה זו הרגז לרצון דהינו חכמת הטבע שיניקתה מלשון תרגום מתהפך וקורא ומגלה את הרצון, ומניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא שזה עקר שלמות התגלות הרצון כמובן במאמר הנ"ל דהינו שלשון תרגום דיקא שדרך שם יניקתם של חכמי הטבע על ידו דיקא יתגלה הרצון ואז נכנע חכמת הטבע לגמרי. ועל-כן הקדיש בלשון תרגום מתברר כל שלשלאין דפרזלא כי בלם מתבטלין לגמרי על-ידי שהתרגום בעצמו מגלה את הרצון וכו' כנ"ל:

הרי שבכל יום יש לעסוק בתורה ותפילה ולזכות לאיזה הרהור תשובה והבנה חרשה שהוא בחינת ע' פנים וכך מתגדל הנפש, ויש שצריכים לגרום נחת יותר גדול בבחינת תשובה ותיקון הירידות, שזה עיקר תיקון הימים, וזה באמירת התפילה שנתתקן לא בלשון הקודש אלא בתרגום, באמירת הקדיש שהוא תיקון הימים שנפלו.

ח) מבואר שקדיש הוא עמוד ששם עולה הדרגא הקטנה לדרגא יותר עליונה ומתתקן - כי צריכים להגיע לרצון שברצונות, שהיא הדרגא היותר עליונה. ועל-כן הקדיש הוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם, שדרך בו עולים מעולם לעולם כי עקר עלית העולמות מעולם לעולם הוא רק על-ידי בחינת רצון שברצונות שהוא בחינת המדרגה העליונה תכלית המעלה שבאותו העולם שנמשך מעולם הגבוה יותר ועקר העליה מדרגא לדרגא ומעולם לעולם העקר הוא על-ידי שלמות הרצון בשזוכין לבטל הכל עד שבאים לשלמות הרצון בחינת רצון שברצונות אז עולים לעולם גבוה יותר, כי משם נמשך בחינה זו בזה העולם כמובן בפגונו. ועל-כן הקדיש שמתקשרים על ידו לבחינת שרש הרצון רצון שברצונות עד שנתהפך הכל לרצון ואפלו חכמת הטבע שיניקתה מבחינת לשון תרגום נתהפך הכל לבחינת רצון. על-כן על-ידי זה עולים מעולם לעולם כי עקר העליה על -ידי בחינת שרש הרצון כנ"ל: הכח לזכות לרצון אמונה ויראה הוא ע"י אור הצדיק שמאיר התגלות הרחמים והרצון, וזה תכלית השלום שיש להגיע, ואז יעשה שלום ברחמינו עלינו ועל כל ישראל.

אומרים ברכו מיד אחר קדיש, שבקדיש אנו מתקשרים אל הרצון, ובברכו נמשך אור הצדיק לתוך לבנו

ט) עיקר העליה הוא מזמירות ליוצר ואז אומרים ברכו, שהוא המשכת הברכה מהשי"ת להאיר אור הצדיק לתוך לבנו שגם אנחנו יהיה בנו רצון, הרי שזה חיבור של רצון שלנו לרצון שברצונות, ולזה אומרים ברכו מיד אחרי קדיש כנ"ל.

וזה בחינת ברכו שאומרים בין ישתבח ליוצר כי ברכה מסטרא דכהני בחינת כה תברכו ועל-

ליקוטי הלכות ח"א דף קנ"ג-קנ"ד הלכות קריש

ידי פסוקי דזמרה שעל-ידי זה מעלין את היראה ואזי נמשך חסד בבחינת (במדבר יז) והנה פרח מטת אהרן לבית לוי כמו שאמר רבנו זכרנו לברכה שם במאמר הנ"ל ועל-פן על-ידי זה זוכין לבחינת ברכה שהוא בחינת כהן כנ"ל וזה בחינת ברכו בחינת ברכה בחינת ואתם כהני ה' תקראו כנ"ל:

(י) מבאר בענין שבועות שיש שם עוד מה שאומרים בלשון תרגום: וזה בחינת 'אקדמות' שאומרים בשבועות שהוא שבח גדול ונורא מאד ונתתקן בלשון תרגום דיקא כי שבועות הוא בחינת זמן שבקדשה בחינת שרש הרצון הנ"ל כמו שאמר רבנו זכרנו לברכה במאמר הנ"ל שנאמר בשבועות כי בשבועות נתגלה השם יתברך כזקן מלא רחמים ועל-פן אז יש לנו כח לשבר חכמת הטבע ולהפכה לרצון על-ידי התגברות התגלות הרצון שמתגלה אז וכו' כנ"ל ועל-פן אז אומרים שבח גדול ונורא שהוא אקדמות בלשון תרגום דיקא. שזה עקר שלמות התגלות הרצון בשלשון תרגום נכלל בקדשה. ולשון תרגום דיקא שמשם יניקתם, מגלה ומפרסם את הרצון כנ"ל ומיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא וזה עקר שלמות התגלות הרצון שמתגלה בשבועות שאז נתגלה שרש הרצון כנ"ל ברוד ה' לעולם אמן ואמן:

הרי מובן שדייקא ביום החמישים שהוא התגלות הרצון שברצונות, שבו עלה משה לקבל תורה, משם אנו יכולים לקבל זה ע"י התרגום דייקא, ועי"ז לזכות לרצון גדול, ולזה מיד קוראים עשרת הדברות, ונמשך כח היראה של קבלת התורה, ונעשה הכלי ותיקון הנ' ימים, בחי' תיקון הזקן.

(יא) לאחר שנתבאר שבכלליות התפילה נתתקן אותו וכן הימים שעברו, לזה יש לקשר התפילה לנתינת צדקה: ועל-פן צריכין לתן צדקה קודם התפילה, כדי לזכות לבחינת עת רצון בשעת התפילה כי עקר התגלות מצח הרצון שהוא בחינת עת רצון הוא על-ידי הצדקה כמבאר במאמר הנ"ל וכבר מובא זה בהלכות תפילת המנוחה:
